

Co zapewnia mniejszościom

Czeski statut narodowościowy

Koncesje dla Niemców — dla Polaków nie

BERLIN, 11. 5. „Angrif” donosi z Pragi, że projektowany statut narodowościowy czeski zawierać ma następujące ustępstwa:

- 1) Autonomia kulturalna, polegająca na prawie administracji szkolnictwem,
- 2) autonomia gospodarcza, wyrażająca się w podziale części dochodów państwowych, a przede wszystkim wpływów podatkowych obszaru sudeckiego na lokalne potrzeby gospodarstwa niemieckiego,
- 3) rozszerzenie praw językowych, na terenie Sudetów nastąpiłoby równouprawnienie języka niemieckiego z językiem czeskim, czyli uznanie go za drugi język państwowy,
- 4) poszczególne grupy narodowe mają uzyskać procentowe uprawnienie do stanowisk państwowych,
- 5) stworzenie komisji kontrolnej, której skład będzie oparty na kluczu narodowościowym. Celem nadzoru nad wprowadzeniem w życie statutu narodowościowego. „Angrif” opatrzył powyższą wiadomość sceptycznymi uwagami, stwierdzając, że należy zapytać, czy informacje te są prawdziwe.

J. Młodkowski
ul. Krzywy 18. Marszałkowska 92.

Czapki sportowe wykwintne i tanie

Jak żyd-pracodawca komunizuje Polaka — pracownika

(JK) W Lublinie przed sądem okręgowym toczył się znowu sensacyjny proces komunistyczny. Jako świadkowie w tym procesie wystąpili ex-komuniści: Dukackiewicz i Okonowski, których zeznania w procesie Lewickiej,

Gauleiter Foerster w Polsce

Do Polski przybył z wycieczką kierownik partii narodowo-socjalistycznej w Gdańsku p. Albert Foerster w towarzystwie pp. Schimmla, Grossmana, Fuchsa i innych.

Po krótkim pobycie w Warszawie p. Foerster wraz z towarzyszącymi mu osobami udał się w podróż po Polsce, podczas której zwiedzi Wilno, Lwów, Kraków, Zakopane oraz inne miejscowości jak również Centralny Okręg Przemysłowy.

Rząd niemiecki wypowie konkordat

LONDYN, 11. 5. Dzisiejsze dzienniki poranne zamieszczają wiadomość, jakoby rząd niemiecki nosił się z zamiarem wypowiedzenia w najbliższym czasie konkordatu ze Stolicą Apostolską.

Przyczyną tego kroku ma być przemówienie Ojca św. o „krzyżu, który nie jest krzyżem Chrystusa”. Przemówienie to zostało wygłoszone podczas audycji, udzielonej przez Ojca św. w Castel Gandolfo w dniu 4 bm. nowo zaślubionym parom małżeńskim. Ponieważ przemówienie Papieża zbiegło się z pobylem kanclerza Hitlera w Rzymie, fakt ten uważany jest za nieprzychylny ustos-

„Nachtausgabe” mówi również krytycznie o teorii i praktyce praskiej polityki mniejszościowej. Z jednej strony opracowuje się rzekomo statut narodowościowy, z drugiej zaś prowadzi się nadal

niepohamowaną walkę przeciw Niemcom sudeckim. Dziennik przestrzega, iż Niemcy sudecy z coraz większą trudnością zachowują dyscyplinę wobec prowokacji czeskich.

Nowy konflikt w „Ozonie” „Zdyskredytowany autorytet obozu” po zatargu w białostockiej Izbie rolniczej

Po serii wystąpień z „Ozonu” nastąpiła „chwila ciszy” — jak się okazuje przed nową „burzą”, która wybuchła między białostocką grupą posłów „ozonowych”, a min. Poniatowskim, na tle konfliktu w białostockiej Izbie Rolniczej.

Zatarg w białostockiej Izbie Rolniczej rozpoczął się niemal rok temu w lipcu 1937 r. Z jednej strony znalazł się min. Poniatowski i prezes Izby p. Mystkowski, z drugiej — zarząd Izby, który jednomyślnie uchwalił wotum nieufności swojemu prezesowi. Gdy miano przystąpić do wyborów nowego prezesa, min. Poniatowski rozwiązał radę Izby, mianując komisarzem rządowym

nie kogo innego, tylko właśnie p. Mystkowskiego.

„Wybory”

Rozpoczęły się przygotowania do ponownych wyborów, nad którymi „czuwał” z ramienia Min. Rolnictwa radca Najda, korzystając z wszelkich możliwości i akcesoriów „robienia wyborów”. Wynik był taki, że na posiedzeniu nowo wybranej rady w dniu 30 kwietnia b. r. do zarządu został wybrany znowu p. Mystkowski w otoczeniu samych niemal naprawiaczy. Epilogiem zatargu jest list wystosowany przez regionalną grupę białostocką do szefa „Ozonu” gen. Skwarczyńskiego. Jak wiadomo, w poprzednich władzach Izby, rozwiązanych przez min. Poniatowskiego, znajdowali się posłowie: Boładź, Jabłoński, Martynowski, Lazarski oraz sen. Ryszka.

Oto co piszą do gen. Skwarczyńskiego posłowie białostockiego „Ozonu”:

„Ostatnie zmiany i wypadki, które zaszły w Obozie, rozpatrywane na tle faktów, których jesteśmy świadkami na terenie naszego województwa, postawiły przed nami pytanie, z którym zwracamy się do p. generała, czy dotychczasowa nasza praca jest zgodna z linią polityczną Obozu, czy jest potrzebny nasz dalszy udział w Obozie i jego władzach lokalnych”.

Min. Poniatowski
admin'stracja
sztab „Ozonu”

Po tym wstępie czytamy w liście:

Ciągle postępy wojsk gen. Franco

SARAGOSSA, 11. 5. Natarcie wojsk gen. Franco na odcinkach Alfambra i Morela trwa przy wsparciu oddziałów pancernych, artylerii i lotnictwa.

Oddziały gen. Vallno gwałtownym uderzeniem zdobyły miejscowości Luco de Borbon i Las Planas, zaś następnie, posuwając się na południe, zajęły miejscowości Todelillas, Olocon del Rey

Zamach na pociąg na linii Kłajpeda — Kowno

KŁAJPEDA, 11. 5. Na zdążającą z Kowna do Kłajpedy torpedę osobową, wypełnioną szczelnie pasażerami, dokonano wczoraj zbrodnego zamachu.

Będąc w biegu maszyna zbliżając się do stacji Patyrele wpadła na kupę kamieni, położoną przez nieznanych sprawców na torze. Uderzenie spowodowało całkowite prawie wyrwanie z

ENEWA, 11. 5. Przedpołudniowe posiedzenie rady Ligi Narodów w śróde wypełniło wystąpienie przedstawiciela konfederacji szwajcarskiej p. Moty na rzecz całkowitego zwolnienia Szwajcarii ze wszystkich zobowiązań, któreby mogły w czymkolwiek naruszyć neutralność Szwajcarii.

Postulat Szwajcarii spotkał się w widoczny sposób z życzliwym zrozumieniem większości członków rady Ligi Narodów. Jedynie komisarz Li-

gii, oraz wystąpienie przedstawiciela rządu chilijskiego p. Edwardsa przeciwko obecnej konstrukcji prawnej Ligi Narodów.

„Poprzednia Rada Izby została rozwiązana przez ministra Poniatowskiego za to, że zarząd uchwalił wotum nieufności (jednogłośnie) prezesowi Izby p. Mystkowskiemu. Nie przeszkodziło to p. ministrowi rolnictwa mianować p. Mystkowskiego komisarzem Izby. Grupa regionalna, reprezentująca władze wojewódzkie Obozu Zjednoczenia Narodowego, stojąc w obronie praw samorządu, zabiegała o możliwie skrócenie komisarycznych rządów w Izbie, przy wyborach zaś nie pragnęła poparcia władz administracyjnych, miała jednak prawo wymagać uczciwych wyborów, tem bardziej, że p. premier jej to obiecał. Hasłem wyborczym administracji i personelu Izby, które nie szczędziły w tym kierunku trudności i gruntownych przygotowań, było niedopuszczenie listy parlamentarzystów lub też ludzi, na których oni mogą mieć wpływ. Nadmieniamy, że w tym kierunku nie udało się, gdyż w skład Izby, mimo to, weszli ci, którzy nie mają żadnych złudzeń co do nastawienia administracji, dwukrotnie zwracali się do sztabu Obozu Zjednoczenia Narodowego, sygnalizując spóźnienie i prosząc o zareagowanie. Niestety pozostało to bez skutku. Wtemy z całą pewnością, że interwencja sztabu nastąpiła, nie wiemy natomiast, czy w jej wyniku sztab Obozu podzielił zapatrywania administracji, czy też okazał się wobec niej bezsilny”.

Praca „Ozonu” niemożliwa

Wynik wyborów do rady Izby oceniają posłowie białostoccy w ten sposób:

„Wynikiem tych wszystkich zabiegów administracji jest wybór wybitnie jednostronnego politycznego zarządu Izby o zdecydowanie lewicowych zapatrywaniach, wówczas gdy zapropinowana przez nas lista kandydatów do zarządu zawierała nazwiska śledmii prezesów Okręg. Tow. Org. i Kółek Roln. a

o powierzeniu ok. 600 km. kw., na której znajdują się wojska rządowe.

Dziś po południu wojska gen. Franco zajęły miejscowości Cantavieja i Iglisuela

łóyska jednego z motorów torpedy. Wagon uległ silnemu wstrząsowi. Niemal ze wszystkich okien powypadały szyby, których odłamki poraniły pasażerów. Policja prowadzi dochodzenie.

Należy nadmienić, że w poprzednim tygodniu na tej samej linii miał miejsce analogiczny wypadek.

Liga Narodów na cenzurowanym

Zasada zbiorowego bezpieczeństwa jest niebezpiecznym złudzeniem

twino w krótkim przemówieniu wygłosił sugestię, zmierzającą do stordowania żądań Szwajcarii przez przekazanie całej sprawy zgromadzeniu Ligi Narodów.

Następnie rada Ligi Narodów przy stała do punktu obrad, obejmującego formalnie sprawę wprowadzenia w życie zasad paktu Ligi Narodów. Punkt ten objął wystąpienie przedstawiciela republiki Chile z żądaniem nawiazania przez Ligę Narodów rozmów z państwami nie należącymi do Ligi Narodów na temat reformy paktu. Delegat rządu chilijskiego p. Edwards przypomniał, że już na poprzedniej sesji rady Ligi Narodów kilku członków rady wyraźnie zaznaczyło, że autorytet Ligi Narodów nigdy nie upadł tak nisko, jak obecnie. Liga Narodów domaga się dziś radykalnych i heroicznych reform. Prawna strona paktu Ligi Narodów jest tylko pustą skorupą. Wiekie mocarstwa musiały stwierdzić na podstawie 18 lat doświadczeń, że zasada zbiorowego bezpieczeństwa jest niebezpiecznym złudzeniem.

Na popołudniowym posiedzeniu wystąpił z demonstracyjną deklaracją przedstawiciel Hiszpanii Alvarez del Vayo. P. Alvarez del Vayo w widoczny sposób starał się doprowadzić do osłabienia porozumienia angielsko-włoskiego.

Przedstawiciel W. Brytanii Hailfax, delegat francuski Bonnet, delegat rumuński Comnen wypowiedzieli się kategorycznie za utrzymaniem polityki nieinterwencji i prac komitetu londyńskiego. Jedynie komisarz Litwinów łącznie z przedstawicielem socjalistycznego rządu Nowej Zelandii Jordanem poparli del Vayo na rzecz zaangażowania Rady Ligi w ponowny rozpatrzeniu problemu hiszpańskiego.

Delegat polski minister Komarnicki zastrzegł się wyraźnie przed propozycjami, zmierzającymi do wciągnięcia Ligi Narodów w walki ideologiczne.

Przewodniczący rady chciał zakończyć dyskusję hiszpańską. Jednak wobec wystąpienia Alvarez del Vayo na rzecz dalszego jej przedłużenia, przewodniczący zamknął obrady o godz. 7-ej, odwołując się w sprawie dalszej procedury do opinii członków rady.

Debatę hiszpańską prawdopodobnie będzie miała miejsce w dalszym ciągu na czwartkowym lub piątkowym posiedzeniu rady Ligi.

Dzisiejszy przebieg debaty w sprawie hiszpańskiej, niezwykle gwałtowne wystąpienie del Vayo, przyjazd Negusa do Genewy, świadczy o wyraźnej tendencji pewnych czynników zakulisowych, zintensyfikujących i tak już osłabioną instytucję Ligi Narodów w spory ideologiczne.

KOWNO, 11. 5. Tutejsza prasa donosi, iż w najbliższej przyszłości oczekiwane są w Kownie występy „sławnej polskiego chóru Dana, który nosi w Polsce nazwę „śpiewających ambasadorów”

Niesumienne kupiec zerował na nędzy rolników

TORUŃ, 11. 5. Na Pomorzu wykryto zakrojoną na szeroką skalę aferę przy dostawach nasion, dokonanych przez firmę Bronisław Czarniecki w Toruniu, która dostarczała nasiona traw tytułem pomocy kredytowej Min. Rolnictwa i Reform Rolnych dla rolników dotkniętych zeszłoroczną klęską posuchy. Poszkodowanych zostało kilka tysięcy rolników.

Na skutek deklaracji rolników i orzeczenia Państwowej Stacji Oceny Nasion okazało się, że firma Czarniecki zamiast pełnowartościowych

nasion, do czego się zobowiązała umową, dostarczała polną tymotkę.

Prokurator przy sądzie okręgowym w Toruniu opieczętował lokal i księgi handlowe firmy, zabierając, jako dowód rzeczowy gotowe do wysyłki nasiona tymotki.

Na wieść o tym w Kółkach Rolniczych zawrzało. Rolnicy, którzy nie wysiali jeszcze nasion, chcą je zwrócić i domagają się nowych. Prowadzone śledztwo wykazuje na jak szeroką skalę zakrojoną jest afera i ustalił wysokość szkód, jakie poniosło rolnictwo.

Wyrok w sprawie nadużyć w starostwie w Piotrkowie

Po dwutygodniowym przewodzie Sąd Okręgowy ogłosił w poniedziałek 9 bm. wyrok w sprawie wydawania kart rzeźniczych osobom nieposiadającym uprawnień. Urzędnik starostwa Dziechciński został skazany na 3 lata więzienia. Główni poświadcy M. i J. Goldhernowie i Merlenfeld na 2 lata więzienia. Pozostali oskarżeni na kary od 1 — 6 mies. Poza Dziechcińskim pozostali 39 oskarżonych to sami żydzi.

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimska 121. Telefony 658-62 (sekretariat) 658-99 (ogólny), 330-59 (Dział gospodarczy „Kronika Kupańska”) Oddział miejski „ABC” Al. Jerozolimska 3a Tel. 88-333 przyjmują interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00
ADMINISTRACJA: Warszawa Al. Jerozolimska 121 Tel. 309-33 309-32 (Kasa dochodów) Kantor prenumeraty Al. Jerozolimska 3a i b tel. 8-18-33 Zarząd i Dział Ogłoszeń Al. Jerozolimska 3a tel. 727-33 Konto PKO 23400 Skrzynka Pocztowa 745 Adres telegraficzny ABC Warszawa
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103 tel. 111 44 Biuro czynne w godz. 10.15-18 Poznań, 27 Grudnia Włocławek, Czerwona 34 tel. 135 Kalisz, Rzeźnicza 4 tel. 477 Katowice, ul. Starowiejska 3
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) na prowincji zł 2.30 miesięcznie, wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł 3.30 miesięcznie Za granicą zł 4.00 Wyd. B z dziełami Sienkiewicza zł 5.50 miesięcznie W M. Gdansk i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju
Za zwrot nadesłanych a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości i milimetra przez szerokość jednej czapki (na wszystkich stronach po 6 szpalt) na 1-ej stronie — 1 zł w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedziel nym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł opisy specjalne — 3 zł lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy tusty druk — po dwójnie Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N) a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K) Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada
Dział ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3a Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 1-27-33

Redaktor naczelny: dr. Tadeusz Gluziński

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.
Odbito w „Drukarni Literackiej”, Warszawa, Al. Jerozolimska 121.

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Wysokiński